

Til lovforslag nr. L 312. Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 18. juni 1993

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om tjenestemandspension, lov om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m.v., lov om vederlag og pension m.v. for ministre og lov om pensioner efter tidligere love om vederlag og pension m.v. for ministre

(Ophævelse af regler om samordningsfradrag og tilpasning til skattereform og arbejdsmarkedsbidrag)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til finansministeren, som denne har besvaret dels skriftligt, dels i samråd.

Et af udvalgets spørgsmål og finansministerens svar herpå er optrykt som bilag. Herudover er optrykt det materiale, som finansministeren tilsendte udvalget som opfølgning på det afholdte samråd.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte,

Kommunalforeningernes Samarbejdsorganisation,

Landsbevægelsen Til Afskaffelse Af Samordningsfradraget,

Statstjenestemændenes Centralorganisation II og

Ældre Sagen.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Flertallet ønsker lovforslaget tilbage til fornyet udvalgsbehandling mellem 2. og 3. behandling for at overveje eventuelle justeringer

i lyset af de igangværende forhandlinger mellem Finansministeriet og CFU.

Et *mindretal* (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet betragter regeringens samlede økonomiske udspil som en helhed. Da Det Konservative Folkeparti og Venstre er modstandere af regeringens samlede plan, vil de to partier stemme imod alle regeringens lovforslag, uanset at partierne ville kunne støtte enkelte af lovforslagene, hvis de ikke indgik i den fremlagte helhed. Nogle af lovforslagene har partierne ved tidligere lejligheder selv fremlagt, men i helt andre sammenhænge.

Regeringens samlede økonomiske plan består af tre elementer: Nye offentlige udgifter, ændringer i dagpengesystemet og omlægning af skattesystemet. Samlet lægger disse tre elementer op til en ny kurs i den økonomiske politik, som har en forkert ideologisk drejning og er økonomisk uansvarlig.

For det første har regeringen foreslået nye offentlige udgifter på 11-12 mia. kr. i 1994. Regeringen har dermed brudt de sidste 10 års stramme udgiftspolitik og har sat kursen mod nye udvidelser af den offentlige sektor.

For det andet indebærer den foreslåede skatteomlægning, at det private erhvervslivs kapitalgrundlag i de kommende år vil blive udhulet af avanceskatter på aktier, ejendomme og goodwill samtidig med, at erhvervslivets konkurrenceevne bliver forringet. Boligudgiften for boligejere vil stige, således at de private ejerboliger stilles ringere i forhold til de offentligt støttede udlejningsboliger. Den foreslåede bruttoskat vil forringe vilkårene for ny privat pensionsopsparring.

For det tredje har regeringen fremlagt en arbejdsmarkedspolitik, som slet ikke løser strukturproblemerne på arbejdsmarkedet, men tværtimod cementerer de bestående stivheder og lægger grunden til forøgede udgifter til arbejdsmarkedspolitikken i de kommende år.

Samlet udgør regeringens økonomiske udspil en ideologisk drejning, hvor den offentlige sektor vil vokse kraftigt, medens der bliver lagt større byrder på den private sektor.

Mindretallet finder det aldeles utroværdigt og uansvarligt, når regeringen lover skattelettelser samtidig med, at de offentlige udgifter og underskuddet på de offentlige budgetter vokser.

Den nye kurs mod større offentlige udgifter vil tværtimod udløse store skatteregninger i fremtiden.

Der er enkelte forslag om skattelettelser m.v. i den samlede pakke, som mindretallet ud fra en isoleret betragtning ville kunne støtte.

En ansvarlig økonomisk politik kræver imidlertid, at lettelser og finansiering hører sammen.

Mindretallet er derfor nødt til at se lovforslagene om lettelser og skærper under ét. Da regeringen ikke har taget initiativ til reelle forhandlinger om den samlede økonomiske plan, har mindretallet ikke fået mulighed for at opnå grundlæggende ændringer i regeringens udspil. I konsekvens heraf vil mindretallet stemme imod alle regeringens lovforslag.

Mindretallet stemmer imod regeringens såkaldte arbejdsmarkedsreform, da der ikke er tale om nogen reform. Det er en videreførelse af en arbejdsmarkedspolitik, som har bidraget stærkt til at skabe de strukturelle problemer på det danske arbejdsmarked, der er en medvirkende årsag til, at ledigheden permanent har været helt uacceptabelt høj i en årrække.

Regeringens udspil trækker i den helt forkerte retning: Dagpengeniveauet er alt for højt, og varigheden på over 9 år med mulighed for forlængelse er helt uacceptabel.

Uafhængige eksperter har gentagne gange påpeget, at dagpengeydelse og den lange dagpengeperiode skal ændres for at nedbringe strukturledigheden.

Mindretallet er enig med den nye vismand, professor Torben Andersen, der i Arbejdsgiveren 8. juni 1993 skriver: »På ydelsessiden indebærer de fremlagte lovforslag så godt som ingen realitetsændringer i forhold til det hidtil gældende system. Med uændrede dagpengeydelser videreføres således de impulser, der udgår fra dagpengesystemet til sammenpresning af lønstrukturen. Dette har negative konsekvenser for beskæftigelsen og for fordelingen af denne.«

Sådan som bruttoskatten er udformet, er det blevet en generel ekstraskat, som mindretallet på enhver måde må tage afstand fra.

Mindretallet beklager også, at tanken om en decentral arbejdsmarkedspolitik reelt er indholdsløs, når op imod 10 af de 12 milliarder kr. bruges centralt.

Selv om regeringen har taget nogle elementer fra KV-regeringens planer til en reform af arbejdsmarkedet, har den desværre gjort dette ved at sætte dem ind i en sammenhæng, som ikke skaber den nødvendige dynamik, der er forudsætningen for varig fremgang i beskæftigelsen. I værste fald kan dens kortsigtede løsninger stille sig i vejen for den langsigtede forbedring og dermed gøre ondt værre.

Mindretallet frygter, at flere af regeringens elementer vil bidrage til at forlænge den eksisterende arbejdsløshedskø.

Mindretallet vil derfor stemme imod regeringens forslag og i stedet arbejde videre for en egentlig reform af arbejdsmarkedet og fortsat tage de nødvendige initiativer til en langsigtet forbedring.

Mindretallet finder, at lovforslaget burde være trukket tilbage med henblik på at skabe tid til at nå frem til enighed med organisationerne.

Et *andet mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet mener, at det er en skattereform, der favoriserer de rigeste, der er baggrund for de ændringer, der er i dette lovforslag. Mindretallet har ønsket en helt anden fordeling, hvilket også ville have givet en anden fordelingsprofil i dette lovforslag, således at de ringest stillede blev tilgodeset mest.

Mindretallet er tilhænger af, at samordningsfradraget afskaffes, men mener ikke, at der er fundet en rimelig model herfor i dette lovforslag. Derfor indstiller mindretallet lovforslaget til forkastelse ved 3. behandling.

Et *tredje mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

I december 1992 vedtog samtlige partier i Folketinget, at der skulle skabes grundlag for en gradvis afvikling af samordningsfradraget for tjenestemænd.

I forbindelse med skattereformen har regeringen så fremsat et konkret lovforslag, men dette lever formentlig ikke op til de forventninger, som tjenestemændene har.

Det synes meget uklart, om finansministeren efter tjenestemandslovens bestemmelser har ført de nødvendige forhandlinger med de respektive organisationer.

Fremskridtspartiet er heller ikke overbevist om, at loven vil komme til at virke retfærdigt over for alle berørte tjenestemænd.

Såfremt der havde været mere tid, kunne der formentlig være opnået et ordentligt grundlag, som Fremskridtspartiet i givet fald også havde kunnet medvirke til.

Fremskridtspartiet frygter, at lovens vedtagelse i dens nuværende form vil medføre store indsigelser fra tjenestemænd, når de efter 1. januar 1994 ser virkningerne vedrørende samordningsfradraget.

Bakholt (S) Ole Vagn Christensen (S) Poul Erik Dyrhund (S) Hans Jørgen Jensen (S) fmd.

Lone Møller (S) Klaus Hækkerup (S) Lilli Gyldenkilde (SF) nfmd. Aage Frandsen (SF)

Svend Aage Jensen (CD) Per Stig Møller (KF) Kai Dige Bach (KF)

Charlotte Antonsen (V) Helge Sander (V) Bertel Haarder (V) Poul Nødgaard (FP)

Inger Marie Bruun-Vierø (RV) Glønborg (KRF)

Et af udvalgets spørgsmål til finansministeren og dennes besvarelse heraf og materiale, som finansministeren tilsendte udvalget som opfølgning på det afholdte samråd

Spørgsmål 19:

»Findes der en teknisk metode, der kunne anvendes således, at en pensionist ikke kan komme til at miste 29.500 kr. årligt uden at ændre hele det foreslåede system?«

Svar:

Det rejste problem vedrører »dobbelt-pensionister«, dvs. ægtefællepensionister, der samtidig får egenpension. Med det foreslåede beregningsprincip vil ægtefællepensionister, der samtidig får egenpension, blive stillet som andre ægtefællepensionister og dermed ikke opnå en gunstigere stilling, fordi de også er egenpensionister i tjenestemandspensionssystemet.

Af det foreslåede beregningsprincip følger, at førtidspensionisttillægget for alle pensionister bortfalder ved det 67. år. For en pensionist, der både er egenpensionist og ægtefællepensionist (»dobbelt-pensionist«), vil konsekvensen være, at såvel tillægget til egenpensionen som tillægget til ægtefællepensionen bortfalder. I forhold til det gældende system kan ændringen maksimalt udgøre 29.500 kr. årlig.

Det ligger i forslaget, at ingen nuværende pensionister vil gå ned i pension ved omlægningen. Ingen tjenestemandspensionist vil derfor ved omlægningen opleve et fald i den samlede pension (tjenestemandspension + ægtefællepension + folkepension).

Teknisk kunne det lade sig gøre at lade ordlyden af den foreslåede § 40 omfatte alle personer, der allerede ved lovens ikrafttræden er blevet egen- eller ægtefællepensionister, bevare førtidspensionisttillægget - uanset, hvornår de bliver 67 år.

En sådan ændret fortolkning ville betyde, at der vil kunne opstå og blive udbetalt pensioner efter en sådan overgangsregel i de næste 30-40 år, dvs. lige så længe som den sidste af de nuværende tjenestemandspensionister får udbetalt pension, samt at der lige så længe skal opretholdes et system, der sikrer koordinering af udbetaling af alle tjenestemandspensioner, dvs. i forhold til kommuner, koncessionerede selskaber mv.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 14.

Finansministeren

18. juni 1993

Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg

I tilslutning til drøftelserne under samrådet med Arbejdsmarkedsudvalget fremsendes i 80 eksemplarer det lovede materiale, idet der vedlægges

- et overslag over skattelettelserne for tjenestemandspensionister på det statslige og kommunale område
- foreløbige eksempler på ændring af tjenestemandspensionisters rådighedsbeløb som føl-

ge af omlægning af pensionsberegning og skat

- uddybende skema med bemærkninger til forklaring af bilaget til besvarelsen på Arbejdsmarkedsudvalgets spørgsmål 9 ad L 312.

Med venlig hilsen

Mogens Lykketoft

Overslag over skattelettelser til tjenestemandspensionister i stat og kommuner

Egenpensionister:

Ændring i rådighedsbeløb for gift gennemsnitstjenestemand over 67 år:

1994: 4.200- 5.300

1998: 10.000-11.100

Størrelsen af ændringen i rådighedsbeløbet afhænger af, om pensionisten modtager pensionstillæg, hvilket er afhængig af ægtefællens eventuelle indkomst.

Det er i beregningen forudsat, at pensionisten ikke har fradrag ud over almindeligt personfradrag.

Samlet er der ca. 80.000 egenpensionister i stat og kommuner. Den samlede skattelettelse bliver således:

1994: 330-420 mio. kr.

1998: 800-890 mio. kr.

Ægtefællepensionister:

Ændring i rådighedsbeløb til enlig gennemsnitsægtefællepensionist over 67 år:

1994: 4.300

1998: 9.100

Samlet er der ca. 36.000 ægtefællepensionister i stat og kommuner. Den samlede skattelettelse bliver således:

1994: 155 mio. kr.

1998: 330 mio. kr.

Sammenlagt skattelettelse for egenpensionister og ægtefællepensionister i stat og kommuner:

1994: 485- 575 mio. kr.

1998: 1.130-1.220 mio. kr.

Det er i beregningen forudsat, at pensionisten ikke har rentefradrag.

Eksempler på ændring af tjenestemandspensionisters rådighedsbeløb som følge af omlægning af pensionsberegning og skat (2002).

Alle tal i skemaet (undtaget første kolonne) viser ændring af tjenestemandspensionistens rådighedsbeløb.

I rådighedsbeløbet indregnes tjenestemandspension, folkepension (grundbeløb og pensionstillæg), ATP og skat.

Tjenestemandspensionen er beregnet på et tidspunkt, hvor overgangsordningen er udløbet, men hvor aftrappingen af 0-tillægget ikke er begyndt (år 2002).

	Egenpension Pensionsalder 37 år			
	Ændring i tjm. pension		Fuldt gennemført skattereform og bruttoficering af social pension	
	Brutto	Netto (Uændret skat og soc. pens.)	Skatteomlægning (Uændret tjm. pension)	Skatte- og pensionsomlægning
Overpostbud	-841	-404	10.421	9.950
Overassistent	-671	-324	11.405	11.027
Politiassistent	1.736	729	13.516	14.488
Overlærer	2.206	927	13.806	15.041

Beregningsforudsætninger:

I skatteomlægningen er indregnet bruttoficering af den sociale pension.

Tjenestemanden er gift.

Skatten beregnes efter satsen i en gennemsnitskommune (30%). Der medregnes ingen fradrag ud over personfradrag.

Uddybning af besvarelsen på spørgsmål 9:

Der er ved samrådet i arbejdsmarkedet blevet bedt om uddybning af det forhold, at dækningsgraden af nettoindkomsten for en folkeskolelærer falder, når der gives skattelettelse.

I vedlagte skemaer er de beløb, der ligger til grund for beregningen af dækningsgraden, vist.

Når nettodækningsgraden for folkeskolelæreren som følge af omlægningen fremstår som lavere, skyldes det, at skattelettelsen også påvirker hans rådighedsbeløb før pensionering.

gen. Selv om dækningsgraden ved 25 års pensionsalder falder fra 77% til 74%, er pensionistens rådighedsbeløb som følge af skatteomlægningen steget med omkring 8.000 kr. årligt.

Det skal bemærkes, at der i beregningen af skat ikke er indregnet rentefradrag. Det forhold, at aktive tjenestemænd ofte har større rentefradrag end pensionister, betyder, at de individuelle dækningsgrader efter skat vil være højere.

Dækningsgraden kan således ikke fuldstændigt vise de positive konsekvenser for pensionisterne af skatteomlægningen.

Dækningsgrader for folkeskolelærer
 Nuværende pensionsberegning og nuværende skat og social pension

Før pensionering

Bruttoindkomst	232.419
Nettoindkomst	122.512

Efter pensionering

Pensionsalder	20 år	25 år	30 år	37 år
Tjenestemandspension	81.320	100.132	111.855	128.267
Folkepension og ATP	57.174	57.174	57.174	57.174
Bruttoindkomst	138.495	157.306	169.029	185.441
Nettoindkomst	85.301	94.331	99.958	107.005

Dækningsgrader

Af bruttoindkomst	60%	68%	73%	80%
Af nettoindkomst	70%	77%	82%	87%

Dækningsgrader for folkeskolelærer
Ny pensionsberegning og ny skat og social pension

Før pensionering

Bruttoindkomst	213.767	(Efter arbejdsmarkedsbidrag)
Nettoindkomst	138.339	

Efter pensionering

Pensionsalder	20 år	25 år	30 år	37 år
Tjenestemandspension	77.826	94.994	112.161	130.473
Folkepension og ATP	58.058	53.256	53.256	53.256
Bruttoindkomst	135.884	148.250	165.417	183.729
Nettoindkomst	95.253	102.178	111.792	122.046

Dækningsgrader

Af bruttoindkomst	64%	69%	77%	86%
Af nettoindkomst	69%	74%	81%	88%